

2018-01-18
S2018/00366/FS (delvis)

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att inrätta ett nationellt donationsfrämjande centrum

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att ge Socialstyrelsen i uppdrag att inrätta ett nationellt donationsfrämjande centrum. Centrumet ska under 2018 och 2019 utgöra en funktion inom myndigheten.

Socialstyrelsen ska samråda med myndigheter, landsting och regioner samt andra aktörer som Socialstyrelsen finner relevanta för uppdragets genomförande. Erfarenheter från organisationer som arbetar med donationsfrämjande arbete i det civila samhället bör tas tillvara.

Som en del i uppdraget ingår att redovisa Socialstyrelsens plan för myndighetens donationsfrämjande arbete. Den delen av uppdraget ska redovisas i en delredovisning som ska lämnas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 15 juni 2018. En slutredovisning ska lämnas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 31 december 2019. I slutredovisningen ska Socialstyrelsen redovisa vilka åtgärder som vidtagits och vilka resultat som uppnåtts.

Socialstyrelsen får för uppdragets genomförande använda 7 000 000 kronor under 2018. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 15 Säkrare och effektivare hälso- och sjukvård.

Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisitionen ska ske senast den 1 december 2018. Medel som inte har utnyttjats av Socialstyrelsen vid utredningstidens slut ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2019. Vid samma tidpunkt ska en

ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet. Rekvisition, återbetalning och redovisning ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

Sverige har trots en hög donationsvilja inte en donationsverksamhet som motsvarar behovet av organ för transplantation. Varje år avlider människor i Sverige i väntan på att få ett organ. Det är inte en tillfredsställande situation. Visserligen har antalet donationer ökat under flera år, men det är inte tillräckligt. Utredningen om donations- och transplantationsfrågor (S 2013:04) (dir. 2013:25) har i sitt betänkande Organdonation – En livsviktig verksamhet (SOU 2015:84) angett att det är de länder som har gjort särskilda satsningar i syfte att stärka den nationella styrningen av donations- och transplantationsverksamheterna, som redovisar stigande donationsfrekvenser.

Av utredningen och remissinstansernas svar framgår att det i dag finns en otydlighet ifråga om ansvar i donationsfrågor på nationell nivå avseende nuvarande ordning med ett råd för donationsfrågor inom Socialstyrelsen. Regeringen delar denna bedömning. Därför har regeringen denna dag beslutat att Nationella rådet för organ- och vävnadsdonation ska upphöra från och med den 1 mars 2018 (dnr. S2018/00363/FS).

Regeringen anser att Socialstyrelsens roll i den donationsfrämjande verksamheten på nationell nivå behöver förtydligas och förstärkas genom en särskild satsning 2018 och 2019. Förändringarna bör göras med utgångspunkt i utredningens förslag, vilka stöds av en majoritet av remissinstanserna.

Socialstyrelsen får genom en ändring i förordningen (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen ett förtydligt uppdrag i frågor som rör donation. Det innebär att Socialstyrelsen ska ansvara för nationell samordning och spridning av kunskap avseende frågor om donation och transplantation av organ och vävnader. Myndigheten ska vidare ansvara för kunskapsstödjande insatser inom donations- och transplantationsområdet till hälso- och sjukvården, ansvara för att allmänheten får kontinuerlig information i donationsfrågor samt verka för ändamålsenliga möjligheter för enskilda att göra sin inställning till donation känd. Centrumet inrättas i syfte att samla och stärka myndighetens arbete med donationsfrågorna under ett namn som blir tydligt i förhållande till såväl allmänhet som hälso- och sjukvården.

Socialstyrelsen ska redovisa myndighetens plan för det donationsfrämjande arbetet. Planen ska innehålla samtliga delar av myndighetens arbete som har relevans för att främja organdonation i Sverige samt myndighetens bedömning av vilken effekt insatserna kommer att få. Om Socialstyrelsen ser behov av eventuella ytterligare åtgärder inom ramen för nuvarande regelverk, som skulle kunna leda till att fler donationer kan genomföras, ska myndigheten även redovisa dessa.

På regeringens vägnar

Ylva Johansson

Ulrika Axelsson Jonsson

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Statsrådsberedningen/SAM Namnfrågor
Fi/Ba, ESA,/SFÖ
Kammarkollegiet